

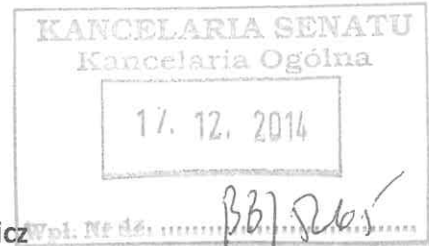

BMP-0724-2-14/2014/EW

Warszawa, dnia 15 grudnia 2014 r.

SEKRETARIAT
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 17.12.14
nr 7859 podpis. M

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu RP

Szanowny Panie Marszałku!

W nawiązaniu do pisma z dnia 12 listopada 2014 roku (sygn. BPS/043-64-2747/14), dotyczącego oświadczenia złożonego przez Senatora RP Panią Alicję Chybicką podczas 64. posiedzenia Senatu RP w dniu 6 listopada 2014 roku w sprawie *sytuacji finansowej Grupy Karkonoskiej Górskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego* uprzejmie przedstawiam następujące informacje.

Na wstępie pragnę wskazać, że stosownie do art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. *o bezpieczeństwie i ratownictwie w górach i na zorganizowanych terenach narciarskich* (Dz. U. Nr 208, poz. 1241 z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”, wykonywanie zadań z zakresu ratownictwa górskiego, przez podmioty do tego uprawnione, następuje na podstawie powierzenia realizacji zadań publicznych, o którym mowa w art. 11 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. *o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie* (t.j.: Dz. U. z 2014 r., poz. 1118 z późn. zm.), w zakresie określonym w umowie.

Zgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy podmiotami uprawnionymi do wykonywania ratownictwa górskiego są tylko te podmioty, które uzyskały zgodę Ministra Spraw Wewnętrznych na wykonywanie ratownictwa górskiego i obecnie są to Górskie Ochotnicze Pogotowia Ratunkowe (GOPR) oraz Tatrzańskie Ochotnicze Pogotowia Ratunkowe (TOPR).

Pragnę poinformować, że zadania z zakresu ratownictwa górskiego są powierzane i finansowane przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych w ramach dotacji celowych przyznawanych z części budżetu państwa, której jest dysponentem, na podstawie art. 17 ust. 2 ustawy. Przewidziana przez ustawodawcę forma finansowania ww. zadań, tj. dotacja celowa została zdefiniowana

w art. 127 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o *finansach publicznych* (t.j.: Dz. U. z 2013 r., poz. 885 z późn. zm.), jako środki przeznaczone na finansowanie lub dofinansowanie określonych zadań. Bezpośrednie lub pośrednie powiązanie środków z danym celem odróżnia dotację celową od dotacji podmiotowych, o których mowa w art. 131 ustawy o *finansach publicznych*. W tym miejscu należy wskazać, że w zakresie finansowania przez Ministra Spraw Wewnętrznych ratownictwa górskiego, ustawodawca nie dopuścił możliwości udzielania dotacji podmiotowych, tj. środków kalkulowanych w oparciu o bieżące potrzeby danej jednostki, tak więc przyjęta przez ustawodawcę forma dotacji celowej dopuszcza finansowanie wydatków związanych wyłącznie z zadaniem zlecanym przez ministra. Minister właściwy do spraw wewnętrznych nie finansuje zatem działalności GOPR i TOPR jako podmiotów uprawnionych do wykonywania ratownictwa górskiego, finansuje natomiast wyłącznie zadania publiczne zlecane ww. podmiotom.

Jednocześnie należy podkreślić, że środki ujęte w budżecie państwa, w części pozostającej w dyspozycji Ministra Spraw Wewnętrznych, nie są jedynym źródłem finansowania ratownictwa górskiego. Stosownie bowiem do art. 17 ust. 3 ustawy, jednostki samorządu terytorialnego mogą udzielać dotacji celowych podmiotom uprawnionym do wykonywania ratownictwa górskiego na finansowanie ww. zadań, nieobjętych umową, o których mowa w ust. 1 wskazanego artykułu.

Kolejne źródło finansowania zadań z zakresu ratownictwa górskiego wskazuje art. 17 ust. 4 ustawy, zgodnie z którym opłaty za wstęp do parku narodowego lub na niektóre jego obszary, o których mowa w art. 12 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o *ochronie przyrody* (t.j.: Dz. U. z 2013 r., poz. 627 z późn. zm.), przekazuje się w wysokości 15% wpływów, pomniejszonych o należny podatek od towarów i usług za każdy kwartał, podmiotom uprawnionym do wykonywania ratownictwa górskiego na obszarze, na którym znajduje się określony park narodowy z przeznaczeniem na dofinansowanie realizacji przez nie zadań, nieobjętych umową, o której mowa w art. 17 ust. 1 ustawy.

Dodatkowo pragnę zwrócić uwagę, że zarówno GOPR, jak i TOPR są stowarzyszeniami, które na realizację swoich celów statutowych mogą pozyskiwać środki finansowe ze źródeł wskazanych w ustawie z dnia 7 kwietnia 1989 r. *Prawo o stowarzyszeniach* (t.j.: Dz. U. z 2001 r. Nr 79, poz. 855 z późn. zm.), tj. z darowizn, składek członkowskich, spadków, ofiarności publicznej (w tym datków sponsorów) lub dochodów z prowadzonej działalności gospodarczej. Zgodnie z art. 2 ust. 1 powyższej ustawy, stowarzyszenie działa w celach niezarobkowych, toteż wypracowane przez nie dochody winny być przeznaczane na cele statutowe (art. 34 ww. ustawy). Warto w tym miejscu również wskazać, że stosownie do art. 2 ust. 3 ww. ustawy, stowarzyszenie może także realizować statutowe działania w oparciu o pracę społeczną jego członków.

Odnosząc się szczegółowo do podniesionego w wystąpieniu zagadnienia niewłaściwego finansowania przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych (MSW) powierzonych zadań z zakresu ratownictwa górskiego pragnę zwrócić uwagę, że z budżetu MSW, zgodnie z ustawą o *finansach publicznych*, nie można przekazać środków publicznych na sfinansowane zadań, które nie są związane z ratownictwem górskim, wykonywanym na terenie gór w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy, tj. na terenie Beskidu Niskiego, Beskidu Wyspowego, Beskidu Średniego, Beskidu Sądeckiego, Beskidu Żywieckiego, Beskidu Małego, Beskidu Śląskiego, Bieszczadów, Gorców, Pienin, Sudetów Wschodnich, Sudetów Środkowych, Sudetów Zachodnich, Tatr, pasma Spisko-Gubałowskiego oraz Wyżyny Krakowsko-Wieluńskiej, z wyłączeniem obszarów jednostek osadniczych i dróg publicznych. Brak jest zatem podstawy prawnej do sfinansowania przez MSW np. benzyny wykorzystywanej do działań ratowniczych poza terenem górskim. Dodatkowo warto podkreślić, że koszty działań ratowniczych, realizowanych na zorganizowanych terenach narciarskich, zgodnie z art. 32 ustawy, pokrywane są przez zarządzających zorganizowanym terenem narciarskim, którzy organizują i finansują działania ratownicze, podejmowane w ramach ratownictwa narciarskiego, na terenie przez nich zarządzanym.

Należy wskazać, że Minister Spraw Wewnętrznych przekazuje GOPR i TOPR dotacje na realizację zadań, na podstawie umów, określających działania i wyspecyfikowane koszty, które mogą zostać pokryte w ramach przyznanej dotacji. Pragnę przy tym zwrócić uwagę, że kształt zawieranych umów jest wynikiem negocjacji prowadzonych pomiędzy MSW a ww. podmiotami, realizującymi zadania z zakresu ratownictwa górskiego, z uwzględnieniem możliwości finansowania części zadań, także z innych źródeł.

Jednocześnie należy wyjaśnić, że umowy zawierane przez MSW z GOPR i TOPR, jak wynika z informacji NIK nie obejmowały przekazywania dotacji na pokrycie niektórych kosztów, takich jak: koszty paliwa do środków transportu, utrzymania środków transportu oraz łączności, a także utrzymania obiektów i ich wyposażenia. Powyższe wynikało z faktu, iż wspomniane organizacje nie akceptowały proponowanych zapisów w umowie, obligujących je m.in. do szczegółowego rozliczenia się z paliwa zakupionego ze środków dotacji Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i udokumentowania, że było ono wykorzystane jedynie do działań ratowniczych na terenie gór.

Pragnę dodatkowo zwrócić uwagę, że GOPR zobowiązane jest rozliczać środki otrzymane w ramach dotacji zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. *Prawo zamówień publicznych* (t.j.: Dz. U. z 2013 r., poz. 907 z późn. zm.). W kontaktach roboczych Ministerstwo Spraw Wewnętrznych kilkakrotnie informowało przedstawicieli wskazanej organizacji, że ewentualne przekazywanie środków na zakup benzyny wiązałoby się z koniecznością zastosowania przez Zarząd Główny GOPR przepisów

ww. ustawy do zakupu benzyny dla wszystkich Grup GOPR jednocześnie, a następnie prawidłowego rozliczenia się z wykorzystanego paliwa tylko do celów ratownictwa górskiego. Za każdym razem GOPR rezygnował z umieszczania we wniosku o zlecenie zadań z zakresu ratownictwa górskiego kosztów paliwa.

Należy również zauważyć, że wskazana w wystąpieniu Grupa Karkonoska GOPR nie jest samodzielnym podmiotem uprawnionym do wykonywania ratownictwa górskiego. Członkowie Grupy Karkonoskiej realizują zadania zlecone GOPR przez Ministra Spraw Wewnętrznych na terenie swego działania w ramach corocznie podpisywanych umów na powierzenie zadań z zakresu ratownictwa górskiego. Jeżeli zatem w opinii Grupy Karkonoskiej GOPR zakres zleconego zadania jest za szeroki w stosunku do przekazywanych środków finansowych, przedstawiciele Grupy powinni zgłosić ten fakt za pośrednictwem Zarządu Głównego GOPR jako zagadnienie wymagające doprecyzowania w przygotowywanej umowie na 2015 rok.

W związku z powyższym oraz mając na uwadze fakt, że GOPR jest niezależnym stowarzyszeniem działającym na podstawie ustawy *Prawo o stowarzyszeniach*, które samodzielnie określa swoją strukturę organizacyjną, Minister Spraw Wewnętrznych nie ma podstaw prawnych do ingerowania w organizację stowarzyszenia, które składa się z kilku grup regionalnych.

Pragnę również podkreślić, że Ministerstwo Spraw Wewnętrznych dokładało wszelkich starań, aby postępowanie przy procedowaniu umów z zakresu ratownictwa górskiego przebiegało w sposób umożliwiający terminowe podpisywanie umów oraz jak najwcześniejsze przekazanie dotacji wskazanym podmiotom. Niemniej jednak, warto nadmienić, że na termin podpisania umów miały wpływ również działania zleceniobiorców, w tym przypadki odmowy podpisania umów z postanowieniami, które nie odpowiadały organizacjom.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że trwające w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych prace nad projektami umów dotyczących zlecenia realizacji zadań publicznych z zakresu ratownictwa górskiego w 2015 roku znajdują się obecnie na końcowym etapie realizacji. Powyższe ma na celu doprowadzenie do jak najszybszego ich podpisania, co pozwoli zachować płynność realizacji zadań w dziedzinie ratownictwa górskiego w 2015 roku.

Ponadto uprzejmie informuję, że decyzją Ministra Spraw Wewnętrznych w projekcie ustawy budżetowej kwota dotacji przeznaczonych na realizację w 2015 roku zadań ratownictwa górskiego i wodnego została zwiększona o 3.000 tys. zł, tj. do wysokości 13.450 tys. zł.

W odniesieniu natomiast do zagadnienia wieku emerytalnego zawodowych ratowników górskich uprzejmie informuję, że określenie wieku emerytalnego na poziomie 67 lat jest powszechnie obowiązującą regulacją i znajduje się poza zakresem właściwości Ministra Spraw Wewnętrznych.

Przedstawiając powyższe pragnę jednocześnie zauważyć, że Najwyższa Izba Kontroli w ww. „Informacji o wynikach kontroli - Zapewnienie bezpieczeństwa turystyki i rekreacji w górach” ocenia, iż ratownictwo górskie, stanowiące ważny element systemu zapewnienia bezpieczeństwa turystyki i rekreacji w górach, działa prawidłowo i skutecznie.

Z poważaniem

MINISTER
SPRAW WEWNĘTRZNYCH
2. 10. 2014
Podpisano: [Signature]

Otrzymuje:
Sekretariat Prezesa Rady Ministrów w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.